

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA

so sídlom v Trebišove, Jilemnického 3370/2, 075 01 Trebišov

Vaša značka:
OE/5262/2012

Naša značka:
A/2012/01051

Vybavuje:
MUDr. Tintová

Trebišov, dňa:
12.10.2012

Regionálny úrad verejného zdravotníctva
so sídlom v Košiciach
Ipeľská 1
0 4 2 2 0 K o š i c e

Vec: Kontrola očkovania k 31.8. 2012
v okrese Trebišov - komentár

1. Očkovanie pravidelné

Počet pediatrických obvodov v okrese Trebišov

V okrese Trebišov je 29 neštátnych ambulancií pre deti a dorast.

a) Očkovanie proti diftérii, tetanu a pertussis, VHB, hemofilovým invazívnym infekciám a poliomyelitíde (Tab. č. 1, 2, 3)

Základné očkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis, VHB, hemofilovým invazívnym infekciám a poliomyelitíde v kontrolovanom ročníku 2010 je vykonané na 94,2%. Taktiež očkovanie tromi dávkami konjugovanej pneumokokovej vakcíny je vykonané na 94,2%.

Prvé preočkovanie ročníka 2005 proti diftérii, pertussis, tetanu a poliomyelitíde je vykonané na 97,6 %.

Druhé preočkovanie vakcínou DT-IPV ročníka 1998 proti tetanu, diftérii a poliomyelitíde je vykonané na 98,6%.

Zaočkovanosť pri základnom očkovaní oproti predchádzajúcemu roku mierne *klesla* v ročníku 2010. Je to najmä pre nespôluprácu pri očkovaní so zákonnými zástupcami rómskych detí v meste Trebišov. Naopak *stúpila* zaočkovanosť pri preočkovaní proti diftérii, pertussis a poliomyelitíde v ročníku 2005 a 1998.

b) Očkovanie novorodencov proti tuberkulóze (Tab. č. 4)

Očkovanie v kontrolovanom ročníku 2011 je vykonané na 80%. Oproti predchádzajúcemu roku došlo *k poklesu* v stave zaočkovanosti v dôsledku nedostatku očkovacej látky.

c) Očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde (Tab. č. 5, 6)

Očkovanie bolo kontrolované v ročníku 2010, v ktorom je vykonané na 92,1% a v ročníku 2009, kde je vykonané na 95,4 %. Oproti predchádzajúcemu roku očkovanie v oboch ročníkoch *mierne kleslo*. Preočkovanie ročníka 2000 je vykonané na 95,1 %. V tomto ročníku naopak došlo k miernemu vzostupu očkovania.

Očkovanie proti ostatným nákazám

a) Očkovanie proti vírusovej hepatitíde B (Tab. č. 7, 8, 9, 10)

Očkovanie žiakov zdravotníckych škôl a poslucháčov lekárskeho fakult (Tab. č. 7)

V okrese Trebišov nie je zdravotnícka škola ani lekárska fakulta.

Očkovanie novorodencov proti VHB (Tab. č. 8)

K 31.8.2012 bolo zaočkovaných 18 *novorodencov* HBsAg pozitívnych matiek ročníka 2012 a 13 *novorodencov* ročníka 2011. Očkovanie v ročníku 2012 a 2011 je vykonané na 100%.

HBIG bol podaný 4 novorodencom narodeným do 31.8.2012, čo predstavuje 22,2% z počtu podliehajúcich detí a 5 novorodencom narodeným v roku 2011, čo predstavuje 38,4% z počtu podliehajúcich detí. Očkovanie HBIG sa zastavilo pre ekonomické dôvody na novorodeneckom oddelení pri NsP Trebišov a.s. Po opakovaných výzvach začali podávať HBIG na novorodeneckom oddelení NsP Kráľovský Chlmec n.o.

Očkovanie pacientov hemodialyzačných oddelení (Tab. č. 9)

Od poslednej kontroly očkovania bolo do hemodialyzačného programu zaradených 23 pacientov, pričom očkovanie pacientov je vykonané na 78,2% a 12 pacientov je v príprave, očkovanie je vykonané na 100%.

Očkovanie kontaktov osôb infikovaných vírusom hepatitídy B (Tab. č. 10 a.)

V kontrolovanom období bolo zaočkovaných 40 *osôb* proti vírusovej hepatitíde typu B, z toho 32 osôb troma dávkami vakcíny. V 2 prípadoch išlo o kontakt chorého na VHB, v 38 prípadoch išlo o kontakty nosičov HBsAg. Očkovanie je spolu vykonané na 68,9%. V očkovaní sa naďalej pokračuje, niektoré kontakty, ktoré spadajú do kontrolovaného obdobia sú ešte vyšetrované na vyšetrenie protilátok, niektoré sú opakovane predvolané na zahájenie očkovania.

Očkovanie ďalších osôb (Tab. č. 10 b.)

V roku 2012 neboli očkované iné vybrané skupiny osôb proti vírusovej hepatitíde B.

b) Očkovanie proti chrípke a pneumokokovým infekciám (Tab. č. 12)

Očkovanie proti chrípke bolo vykonané vakcínou VAXIGRIP, FLUARIX, INFLUVAC a BEGRIVAC. Celkove bolo zaočkovaných 468 osôb v ÚSS v Trebišove, v Strede nad Bodrogom, v Novosade, Sečovciach, Slovenskom Novom Meste, Michal'anoch, vo Vojčiciach, v Kráľovskom Chlmcí a penzióne pre dôchodcov v Trebišove. Očkovanie je vykonané na 98,3%, oproti minulému roku došlo k poklesu zaočkovanosti o 1,7%.

Zaočkovanosť proti pneumokokovým infekciám vo vybraných skupinách (deti do 19 rokov) bola 87%. Po aktívnom oslovení všetkých lekárov, ktorí zabezpečujú zdravotnú starostlivosť v ÚSS pre deti došlo k vzostupu očkovania. Vo vyšších vekových skupinách je očkovanie vykonané na 100%. Celkovo došlo k vzostupu očkovania proti pneumokokovým infekciám z 86,6% na 96,4%, v očkovaní sa pokračuje.

c) Očkovanie proti iným nákazám u detí do 15 rokov života (Tab. č. 11)

Vo významnej miere klesol počet očkovaných detí proti sezónnej chrípke (zaočkovaných bolo 1 098 detí, v roku 2011 bolo zaočkovaných 1 413 detí) a infekciám vyvolaným S.pneumoniae (pneumokokovou vakcínou polysacharidovou) 118 detí.

Zaznamenaný bol vzostup počtu osôb zaočkovaných proti vírusovej hepatitíde typu A, rotavírusovým infekciám a rakovine krčka maternice.

1.1. Príčiny nízkej zaočkovanosti v rámci pravidelného očkovania v okrese Trebišov pod 95%.

1. V okrese Trebišov bola *zaočkovanosť pod 95% pri očkovaní proti tuberkulóze v kontrolovanom ročníku 2011, a to 80,0%*. Oproti predchádzajúcemu roku, kedy bola zaočkovanosť ročníka 2010 - 94,0%, došlo k poklesu zaočkovanosti. Išlo o výpadok očkovacej látky, keďže v roku 2012 bolo očkovanie novorodencov zrušené, pokles zaočkovania detí nebol ďalej riešený.

2. **K poklesu zaočkovania došlo aj pri základnom očkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis, VHB, hemofilovým invazívnym infekciám a poliomyelitíde v kontrolovanom ročníku 2010.** Podobné je očkovanie tromi dávkami konjugovanej pneumokokovej vakcíny. Obe tieto očkovania sú vykonané na 94,2%.

3. **K poklesu zaočkovania došlo základnom očkovaní proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku 2010,** v ktorom je vykonané na 92,1%.

Medzi základné príčiny vedúce k poklesu očkovania v ročníku 2010 patrí:

1. Nezodpovedný prístup rómskych rodičov k očkovaní, ktorí navštevujú ambulancie lekára len v prípade zdravotných ťažkostí dieťaťa, keď sa dieťa nedá očkovať, alebo ktorí nenavštevujú lekára vôbec. Počet takýchto rodičov stúpa, pretože stúpa počet rómskych detí.
2. Neochota zdravotných poisťovní uhrádzať očkovacie látky určené na doočkovanie starších restov v očkovaní. Lekárom prestali preplácať vakcíny ak očkujú deti po termínoch a s tým súvisí rastúci nezájem lekárov o očkovanie.
3. Zmena v obstarávaní očkovacích látok v decembri 2011. Očkovacie látky musia objednávať priamo poskytovatelia zdravotnej starostlivosti – lekári prvého kontaktu. Pre finančné problémy prestali niektorí lekári objednávať vakcíny a tým aj očkovať, prípadne očkovali len tie deti, ktoré prišli v riadnych termínoch na očkovanie. Očkovanie detí po termínoch, ktoré uzná zdravotná poisťovňa, odložili na neurčito. Na základe tejto zmeny došlo aj k prerušeniu spolupráce medzi lekármi a mestským

úradom v meste Trebišov v decembri 2011. Po minuloročnej kontrole očkovania bola dohodnutá spolupráca pri očkovaní rómskych detí v meste Trebišov. V priebehu mesiaca november 2011 bolo doočkovaných 42 z 52 detí. Od decembra 2011 však došlo k prerušeniu spolupráce zo strany lekárov z obáv, kto im preplatí očkovacie látky.

4. Správne odmietanie lekárov vykonávať očkovanie mimo zdravotnej ambulancie. V minulosti starší lekári vykonávali očkovanie aj v domácnostiach detí, na obecných úradoch, v rómskych osadách. V súčasnosti sa toto očkovanie vykonáva len na ambulanciách.
5. Migrácia rómskych detí s rodičmi do a zo zahraničia, a následná neochota zdravotných poisťovní uhrádzať očkovanie týchto detí.

1.2. Príčiny nízkej zaočkovanosti a obvody s preočkovanosťou nižšou ako 90%.

V okrese Trebišov je 29 neštátnych ambulancií pre deti a dorast. Výsledky kontroly očkovania k 31.8.2012 sú *mierne zhoršené oproti roku 2011* – očkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis, VHB, hemofilovým invazívnym infekciám a poliomyelitíde ročníka 2010, očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde ročníka 2010 a 2009. Príčiny sú uvedené vyššie.

Zaočkovanosť nižšiu ako 90% majú tieto ambulancie.

V **Sečovciach** ide o obvod *MUDr. Rohaľovej*. V tomto obvode odmietajú rómski rodičia cestovať za očkovaním z obce Parchovany do Sečoviec. V priebehu roka 2011 a 2012 bol opakovane oslovený starosta obce Parchovany so žiadosťou o spoluprácu pri očkovaní detí, avšak k zlepšeniu očkovania nedošlo. Zaočkovanosť nižšia ako 90% je proti:

- DTP+VHB+HIB+IPV + pneumokoky v ročníku 2010, zaočkovanosť je 85%, neočkovaných 9 detí zo 60.
- MMR v ročníku 2010, zaočkovanosť je 63,3%, neočkovaných 22 detí zo 60
- MMR v ročníku 2009, zaočkovanosť je 85%, neočkovaných 9 detí zo 60
- MMR v ročníku 2000, zaočkovanosť je 84,9%, neočkovaných 8 detí z 53

V **Trebišove** ide o *obvod MUDr. Žiaranovej*. V obvode došlo k zhoršeniu očkovania oproti minulému roku. Ide o lekárku, ktorú už v priebehu roka 2012 zastupovali rôzni lekári, k 1.9.2012 však už došlo k zmene majiteľa ambulancie. Problémy s očkovaním, ktoré ostali, boli už prebrané s novou lekárkou. Zaočkovanosť nižšia ako 90% je proti:

- DTP+VHB+HIB+IPV v ročníku 2010, zaočkovanosť je 51,2%, neočkovaných je 20 detí zo 41
- MMR v ročníku 2010, zaočkovanosť je 63,4%, nezaočkovaných je 15 detí zo 41
- MMR v ročníku 2009, zaočkovanosť je 71,4%, nezaočkovaných je 10 detí z 35
- DTP v ročníku 2005, zaočkovanosť je 84,6%, neočkovaných je 8 detí z 52
- MMR v ročníku 2000, zaočkovanosť je 72,1%, nezaočkovaných je 17 detí zo 61

Obvod *MUDr. Poľackej*, taktiež tu došlo k zhoršeniu očkovania,

- DTP+VHB+HIB+IPV v ročníku 2010, zaočkovanosť je 73,8%, neočkovaných je 11 detí zo 42
- MMR v ročníku 2010, zaočkovanosť je 76,4%, neočkovaných je 8 detí z 34
- MMR v ročníku 2009, zaočkovanosť je 84,0%, neočkovaných je 7 detí zo 44
- MMR v ročníku 2000, zaočkovanosť je 84,1%, neočkovaných je 10 detí zo 63.

V **Čiernej nad Tisou**, v obvode *MUDr. Anderovej* (veľký podiel detí rómskeho etnika, chýbanie spolupráce so starostom obce Boľany) bolo nižšie percento zaočkovania detí proti:

- DTP+VHB+HIB+IPV v ročníku 2010, zaočkovanosť je 85%, neočkovaných je 6 detí zo 40

Obvod *MUDr. Hogaovej*:

- DTP+VHB+HIB+IPV v ročníku 2010, zaočkovanosť je 82,3%, neočkované sú 3 deti zo 17
- MMR v ročníku 2009, zaočkovanosť je 68,4%, nezaočkovaných je 6 detí z 19

1.3. Nedostatky v evidencii, dokumentácii a výkone očkovania

Nedostatky sa v evidencii a dokumentácii nezistili. Očkovanie je evidované jednak v zdravotnej dokumentácii dieťaťa, jednak prehľadne v záznamoch o očkovaní. Vakcíny z lekárne nosia sestry v chladiacich boxoch, vakcíny sú **skladované** v chladničkách pri predpísanej teplote, chladničky vo všetkých ambulanciách sú vybavené teplomeri.

1.4. Príčiny neočkovania novorodencov HBsAg pozitívnych matiek.

Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek vakcínou proti VHB bolo vykonané na 100% v ročníku 2012. Očkovanie ročníka 2011 je vykonané na 100%. Došlo však k posúvaniu termínov medzi 1. dávkou očkovacej látky proti VHB podanou pri narodení a druhou, resp. treťou dávkou, ktorá má byť podaná na ambulancii. V dôsledku chýbanie plnej úhrady vakcíny DTaP-HIB-IPV poisťovňou, viazne podávanie ďalších dávok.

Na novorodeneckom oddelení NsP Kráľovský Chlmec n.o. v okrese Trebišov došlo k zlepšeniu podávania HBIG. V NsP Trebišov a.s. podávanie z ekonomických dôvodov úplne neobnovili, napriek opakovaným výzvam. Na tento problém bol upozornený primár oddelenia.

1.5. Mimoriadne očkovanie

V kontrolovanom období prebiehali v okrese Trebišov epidémie VHA. V rámci protiepidemických opatrení v súvislosti s epidemickým výskytom VHA bolo vykonané mimoriadne očkovanie.

- V obci Veľké a Malé Trakany - hlásených 15 ochorení v obci, nariadené mimoriadne očkovanie všetkých detí v kolektívnych zariadeniach – zaočkovaných 243 detí.
- V meste Čierna nad Tisou - hlásených 10 ochorení v obci, nariadené mimoriadne očkovanie všetkých detí v kolektívnych zariadeniach – zaočkovaných 155 detí.
- V obci Boľany - hlásených 7 ochorení v obci, nariadené mimoriadne očkovanie všetkých detí v lokalite s nízkym hygienickým štandardom od 1 roka do 15 rokov – zaočkovaných 98 detí.

1.6. Očkovanie v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov v Sečovciach.

V útvare policajného zaistenia pre cudzincov v Sečovciach neboli v priebehu kontrolovaného obdobia prijaté deti do 15 rokov.

1.7. Uplatňovanie kontraindikácií očkovania

Druh očkovania	Kontraindikácie		
	Dočasné	trvalé	Spolu
DTP	0	1x DMO (1998)	1
MMR	0	5 x DMO (2009, 2009, 2009, 2000, 2000,	5
Spolu	0	6	6

1.8. Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami k 31.8.2012.

V kontrolovanom období 1.9.2010 – 31.8.2011 bolo 7 detí s dočasnými kontraindikáciami. Pri kontrole očkovania v septembri 2012 bolo zistené, že nezaočkované ostávajú 4 deti. Kontraindikácie ešte pretrvávajú. Zaočkované bolo 1 dieťa proti DiTePer a deti vakcínou MMR.

Druh očkovania	Dočasné kontraindikácie	
	zistené od 1. 9. 2011 do 31. 8. 2011	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2012
DTP	4	1
MMR	3	2
SPOLU	7	3 - 43%

1.9. Komplikácie a neobvyklé reakcie po očkovaní

Pri kontrole očkovania vykonanej v septembri 2012 neboli zistená **reakcie po očkovaní**.

1.10. Prerokovanie výsledkov kontroly očkovania

Výsledky kontroly očkovania boli predložené okresnému odborníkovi pre pediatriu, s ktorým boli prejednané nedostatky po vykonanej kontrole očkovania (nižšie percento zaočkovania proti diftérii, tetanu, pertussis, VHB, hemofilovým invazívnym infekciám a poliomyelitíde ročníka 2010, zaočkovania proti osýpkam, rubeole a parotitíde ročníka 2010 a 2009). Výsledky kontroly boli konzultované aj so všetkými pediatriami, ktorí dosiahli nižšie percento očkovania. Výsledky očkovania HBIG novorodencov HBsAg pozitívnych matiek boli predložené na novorodenecké oddelenie a riaditeľstvu NsP Trebišov a.s.

Nedostatky pri očkovaní rómskych detí v meste Trebišov, ktoré boli zistené pri kontrole očkovania 2012 boli predložené koordinátorke, ktorá pomáhala zabezpečovať očkovanie v meste Trebišov. Spolupráca s mestom bude obnovená.

1.11. Návrh na odstránenie nedostatkov

K zlepšeniu zaočkovanosti v okrese Trebišov prispeje využívanie pomoci komunitných pracovníkov pri mestských a obecných úradoch. Bude obnovená spolupráca v meste Trebišov, pretože sa táto spolupráca ukázala ako efektívna.

K zlepšeniu očkovania by mohlo prispieť aj oslovenie zdravotných poisťovní, aby uhrádzali očkovanie detí aj mimo predpísaných intervalov očkovania (počas predpísaných preventívnych prehliadok).

2. Odmietanie očkovania

V priebehu sledovaného obdobia boli zistené 3 odmietania očkovania:

- V dvoch prípadoch išlo o deti ročníka 2011 (odmietanie všetkých druhov očkovania).
- V jednom prípade išlo o dieťa ročníka 2005 (odmietanie preočkovanie DTaP-IPV). Dieťa doteraz absolvovalo kompletne zaočkovanie.

3. Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

Okres Trebišov

Celkový počet pediatrických obvodov*	Počet kontrolovaných obvodov			
	Spolu	z toho počet ambulancií		
		so samostatnými chladničkami na uskladnenie vakcín bez výparníka, vybavených chladničkovými teplomermi	s písomnou evidenciou teploty v chladničke	
			iba v pracovných dňoch	nepretržite**
29	29	20	29	0

* v rámci pôsobnosti RÚVZ, resp. kraja

** vrátane dní pracovného voľna a pracovného pokoja

4. Nedostatky pri zásobovaní s očkovacími látkami

Vakcíny vyberajú z lekárne zdravotné sestry za dodržania chladového reťazca pri transporte. Závažné nedostatky neboli zistené.

5. Porovnanie výsledkov kontroly očkovania s rokom 2011

1. V okrese Trebišov je 29 neštátnych ambulancií pre deti a dospelých. Nepribudla žiadna nová ambulancia.

2. Zaočkovanosť: Výsledky kontroly očkovania k 31.8.2012 sú *miernе zhoršené oproti roku 2011* – ide o očkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis, VHB, hemofilovým invazívnym infekciám a poliomyelitíde ročníka 2010 (pokles z 95,1% na 94,2%),
očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde ročníka 2010 (pokles z 95,0% na 92,1%)
očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde ročníka 2009 (pokles z 97,6% na 95,4%)
očkovanie proti tuberkulóze ročníka 2011 (pokles z 94% na 80%).
očkovanie novorodencov proti VHB: zaočkovanosť proti VHB je 100%, avšak došlo k poklesu v podávaní HBIG z 71,4% na 22,2% u novorodencov tohto ročníka.

Naopak došlo *k miernemu vzostupu* preočkovania proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde ročníka 2005 (vzostup z 96,6% na 97,6%),
preočkovania proti diftérii, tetanu, a poliomyelitíde ročníka 1998 (vzostup z 97,4% na 98,6%),
preočkovania proti osýpkam, rubeole a parotitíde ročníka 2000 (vzostup z 95,0% na 95,1%).

V priebehu roka 2012 bola vykonaná mimoriadna kontrola očkovania proti osýpkam v meste Čierna nad Tisou a Kráľovský Chlmec. Ide o mestá, ktoré najbližšie susedia z Ukrajinou, ktorá hlási zvýšený výskyt osýpok. V tejto lokalite bola zistená nízka zaočkovanosť proti osýpkam, rubeole a parotitíde ročníka 2010 a 2009 (80%). Po spolupráci s lekármi a poisťovňami sa zatiaľ podarilo doočkovať 128 detí.

Očkovanie proti chrípke v ÚSS: oproti roku 2011 došlo k miernemu poklesu očkovania proti chrípke (pokles zo 100% na 98,3%).

Očkovanie proti pneumokokom v ÚSS: oproti roku 2011 došlo k vzostupu očkovania (vzostup z 86,6% na 96,4%).

Očkovanie proti iným nákazám u detí do 15 rokov života: oproti roku 2011 významne poklesol počet detí očkovaných proti chrípke (1 098 detí očkovaných v roku 2012, 1 413 detí očkovaných v roku 2011). Pri iných očkovaníach významný rozdiel nebol zaznamenaný.

3. Počet kontraindikácií – v roku 2012 bolo hlásených 6 trvalých kontraindikácií – je to výrazný pokles oproti roku 2011, kedy bolo hlásených 18 kontraindikácií (7 dočasných a 11 trvalých). V roku 2012 boli 3 deti s dočasnými kontraindikáciami doočkované, v roku 2011 boli doočkované len dve deti.

4. Pri **uchovávaní vakcín** neboli zistené ani v roku 2011 ani v roku 2012 žiadne nedostatky.

MUDr. Jozef Sládek, MPH
Regionálny hygienik

Na vedomie: okresný odborník pre pediatriu – MUDr. Dušan Tomko